

Nr 143.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1926 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till ödebygdsvägar.

(4:e avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1926—1927 har Kungl. Maj:tt under sjätte huvudtiteln (punkt 18 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att för anläggning av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs län för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 400,000 kronor.

Angående den i ärendet förebragta utredningen hänvisar utskottet till sid. 23—26 i åberopade statsrådsprotokollet.

Med ödebygdsväg förstås väg, som till avsevärd längd sträcker sig över fjäll, genom skogar eller genom glest befolkade trakter och som, ehuru vägen icke prövats vara för allmänna samfärdseln nyttig och nödig — en nödvändig förutsättning för att väganläggningen enligt väglagen skall kunna ifrågakomma — likväl finnes vara till gagn för det allmänna såsom ägnad att främja landets uppodlande och bebyggande. (Lag om ödebygdsvägar den 13 juni 1919, nr 287.)

Ödebygdsväg är avsedd att anläggas på enklaste sätt men dock så, att den är körbar under den tid av året, då marken är bar.

Enligt kungörelse i ämnet den 6 februari 1920, nr 32, prövas ansökan om bidrags erhållande av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som kan bevilja statsunderstöd upp till 9 tiondelar av den beräknade anläggningskostnaden, oavsett kostnaden för mark och vissa materialier, såsom jord, sten och virke m. m., vilka materialier skola kostnadsfritt tillhandahållas av intressenterna. Är fråga om bidrag till högre belopp än nu sägs, skall ärendet härutinnan underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Arbetet utföres genom statens försorg och handhaves av en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen utsedd arbetsledare. Sålunda anlagd väg får underhållas med anlåtande av statsanslag, »intill dess vägbanan erhållit erforderlig stadga», då underhållsskyldigheten övergår på vederbörande väghållningsdistrikt.

Till anläggning av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län har riksdagen från år 1918 anvisat anslag, till en början med 400,000 kronor för år räknat, för budgetåret 1923—1924 med 385,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 med 250,000 kronor. Sistnämnda belopp äskades jämväl i statsverkspropositionen till nästlidet års riksdag, och föreslog Kungl. Maj:t samtidigt, efter gjord framställning, att anslaget skulle komma även de nordligare delarna av Kopparbergs län tillgodo. Med anledning av inom riksdagen framkomna yrkanden om en avsevärd höjning av anslagsbeloppet anvisade emellertid riksdagen, som medgav den föreslagna utvidgningen av anslagets användning, för ändamålet en summa av 400,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknar, att för färdigställande av under arbete varande 18 ödebygdsvägföretag komme att krävas ett belopp av omkring 950,000 kronor. Styrelsen meddelar vidare, att ansökningar inneligga om byggande av ytterligare 16 ödebygdsvägar med en sammanlagd längd av 211 kilometer och en beräknad byggnadskostnad av över 1,000,000 kronor. Trots föreliggande stora behov av anslag har styrelsen funnit beloppet för 1926—1927 böra begränsas till 600,000 kronor.

Departementschefen har emellertid, med hänsyn till nödvändigheten att iakttaga återhållsamhet i statsutgifterna och då i riksstatsförslaget vore avsett att upptagas ett nytt anslag, som i viss mån tillgodosåge samma ändamål som det förevarande, nämligen anslag för utförande av tillfartsvägar till inlandsbanan, ansett sig icke kunna förorda, att anslaget till ödebygdsvägar sättes till högre belopp än för innevarande budgetår eller 400,000 kronor.

Beträffande den av 1925 års riksdag i dess skrivelse nr 6 A upptagna frågan om sättet för ödebygdsvägarnas utförande har departementschefen omförmält, att utlåtande i ämnet från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ännu icke inkommit, men samtidigt framhållit, att frågan om normer m. m. för ödebygdsvägarna icke lämpligen kunde slutligt avgöras fristående utan syntes böra behandlas i sammanhang med angivandet av riktlinjerna för vägväsendets framtida gestaltning över huvud taget.

*Utskottets
yttrande.*

Under hänvisning till vad departementschefen i ärendet anført, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *anläggning av ödebygdsvägar* i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs län för budgetåret 1926—1927 under sjätte huvudtiteln anvisa ett extra reservationsanslag av 400,000 kronor.

Stockholm den 17 maj 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 144.